

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 10Sžk/10/2020
Identifikačné číslo spisu: 7018200498
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:7018200498.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a z členiek senátu Mgr. Kristíny Babiakovej a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. (sudkyňa spravodajkyňa) v právnej veci žalobcu: H. V. O., bytom W. XX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, so sídlom Prešov, Masarykova 10, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaPO 4N 8639/2018, ČRZ : 36759/2018 zo dňa 19.03.2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/54/2018 - 46 zo dňa 21. novembra 2019, takto

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietá.
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

O d ô v o d n e n i e

- I.
Konanie na správnom orgáne a správnom súde

1. Žalovaný rozhodnutím č. KaPO 4N 8639/2018, ČRZ : 36759/2018 zo dňa 19.03.2018 podľa ust. § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) nepriznal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci v konaní vedenom pred súdom v právnej veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17CoE/148/2017 zo dňa 30.11.2017, z dôvodu, že hodnota sporu 124,74 Eur v uvedenom konaní neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy ustanovenú nariadením vlády Slovenskej republiky č. 278/2017 Z. z., t. j. sumu 480,- €, a preto má žalovaný za to,

že podmienka hodnoty sporu podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona o poskytovaní právnej pomoci nie je splnená.

2. Včas podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania tohto rozhodnutia a tvrdil, že žalované rozhodnutie je zmätočné a nepreskúmateľné, nedostatočne odôvodnené, nedáva zásadný podklad pre výrok rozhodnutia a je nezákonné v zmysle § 191 ods. 1 písm. c) až g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“). Žiadal rozhodnutie zrušiť a vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Taktiež namietal nesprávnosť poučenia v napadnutom rozhodnutí a jeho rozpornosť s § 181 ods. 1 SSP.

3. K žalobe sa vyjadril žalovaný. Napadnuté rozhodnutie považoval za zákonné a zotrval na skutkových a právnych záveroch v ňom uvedených. Ohľadom nesprávnosti poučenia uviedol, že zákon o poskytovaní právnej pomoci má voči SSP postavenie osobitného zákona (lex specialis), v zmysle ktorého je možné podať správnu žalobu proti rozhodnutiu o odňatí nároku do 15 dní odo dňa jeho doručenia (§ 14 ods. 2 tohto zákona). Zo správnej žaloby mal žalovaný za to, že žalobca si podal proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17CoE/148/2017 zo dňa 30.11.2017 dovolanie sám. Preto nebola splnená podmienka podľa § 429 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorej musí byť dovolanie spísané advokátom. Táto skutočnosť len preukazuje, že žalobca potrebuje advokáta len vtedy, keď ho zo zákona musí mať, prípadne keď ho na to vyzve súd, pričom nerešpektuje zákon, že aj podanie - konkrétne dovolanie - musí spísať advokát a nemôže si ho spísať a podať sám. Týmto sa žalovaný dištancuje od tvrdenia žalobcu, že mu znemožňuje konať pred súdom. Ktokoľvek sa vždy môže bez ohľadu na rozhodnutie Centra právnej pomoci obrátiť na akéhokoľvek advokáta a požiadať ho o právnu službu. Žalobca v žalobe uviedol síce jej dôvody, ale nevysvetlil ani nekonkretizoval, prečo je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné a nezrozumiteľné, neuviedol, k akému porušeniu akého ustanovenia o konaní pred orgánom verejnej správy malo dôjsť, ani žiadnym spôsobom svoje tvrdenia nepreukázal. Žalovaný súhlasil s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania a navrhol, aby správny súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

4. Žalobca k vyjadreniu žalovaného uviedol, že považuje vyjadrenie žalovaného jednoznačne za nezákonné, jeho vyjadrenie za nedostatočné, preto zotráva v celom rozsahu na dôvodoch svojej žaloby. K replike žalobcu sa žalovaný duplikou už nevyjadril.

5. Správny súd dospel k záveru, že žalobe žalobcu nemožno priznať úspech. Preskúmajúc na prvom mieste namietané právne posúdenie veci žalovaným konštatuje, že hodnotenie podmienky ust. § 6 ods. 1 písm. c) zákona o poskytovaní právnej pomoci, t. j. hodnoty sporu pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci na základe žiadosti žalobcu, v spojení s vládnym Nariadením č. 280/2016 Z. z., ktoré určuje sumu minimálnej mzdy vo výške 480,- Eur, bolo správne.

6. Žalovaný správne právne uzavrel, že kritérium hodnoty sporu sa týka aj posudzovanej veci žalobcu, keďže v konaní vedenom pred súdom v právnej veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17CoE/148/2017 zo dňa 30.11.2017 je možné hodnotu sporu vyčíslieť. Súd pritom vychádzal zo zistení, že žalobca sa vo veci, v ktorej žiada o poskytnutie právnych služieb nedomáha preskúmania rozhodnutia a postupu žalovaného v správnom súdnictve, ale sa domáha poskytnutia právnych služieb v civilnom sporovom konaní, spočívajúcich v podaní dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17CoE/148/2017 zo dňa 30.11.2017, v ktorom je možné hodnotu sporu vyčíslieť sumou 124,74 Eur.

7. Vzhľadom na uvedené, potom závery žalovaného, ktorý vychádzal z predmetu konania - rozhodnutia o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci v konaní s finančnou účasťou vo výške 124,74 Eur vo veci sp. zn. 17CoE/148/2017 a určil hodnotu sporu podľa výšky tejto finančnej účasti, na ktorú bol žalobca zaviazaný, vyhodnotil súd ako správne právne posúdenie veci, neodporujúce samotnej povahe civilného súdnictva a účelu, ktorý toto súdnictvo plní. V posudzovanej veci preto súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade s ust § 6 ods. 1 písm. c) zákona o poskytovaní právnej pomoci.

8. Pokiaľ žalovaný poukázal vo vyjadrení k žalobe na to, že žalobca si podal proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17CoE/148/2017 zo dňa 30.11.2017 dovolanie sám a preto nebola splnená podmienka podľa § 429 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorej musí byť dovolanie spísané advokátom, súd uviedol, preskúmaval rozhodnutie žalovaného z dôvodu uvedeného v rozhodnutí, a nie z dôvodu nesplnenie podmienky podľa § 429 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku. Takýto dôvod pre zamietnutie žiadosti žalobcu v napadnutom rozhodnutí absentuje. Preto súd takúto argumentáciu žalovaného vo vyjadrení k žalobe považoval za bezpredmetnú.

9. K námietke žalobcu týkajúcej tvrdeného nesprávneho poučenia sa súd stotožnil so žalovaným, že zákon o poskytovaní právnej pomoci má voči SSP postavenie osobitného zákona (*lex specialis*), v zmysle ktorého je možné podať správnu žalobu proti rozhodnutiu o odňatí nároku do 15 dní odo dňa jeho doručenia v zmysle ust. § 14 ods. 2 tohto zákona a námietku žalobcu považoval za nedôvodnú.

10. Súd pre úplnosť k ďalším všeobecne formulovaným žalobným námietkam žalobcu konštatoval, že nezistil žalobcom namietanú existenciu zákonného dôvodu nepreskúmateľnosti, nezrozumiteľnosti a nedostatku dôvodov žalovaného rozhodnutia podľa ust. § 191 ods. 1 písm. d) SSP s poukazom na obsah odôvodnenia rozhodnutia žalovaného. Rovnako pokiaľ ide o namietané nedostatočné zistenie skutkového stavu, ktoré by malo byť nedostačujúce pre riadne posúdenie veci podľa ust. § 191 ods. 1 písm. e) SSP, keďže z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalovaný mal vedomosť o tom, že jeho rozhodnutie súvisí s konaním vedeným na civilnom súde, konkrétne vo veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17CoE/148/2017 zo dňa 30.11.2017. Súd nezistil ani podstatné porušenie ustanovenia o konaní pred orgánom verejnej správy podľa ust. § 191 ods. 1 písm. g) SSP, ktoré žalobca taktiež namietal. Preto žalobu v zmysle § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

11. Pokiaľ ide o konanie pred správnym súdom, tento v rozsudku uviedol, že podľa ust. § 108 ods. 2 SSP predvolanie sa musí predvolaným osobám doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej desať dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Táto lehota môže byť so súhlasom účastníkov konania skrátená. Kratšiu lehotu na prípravu možno určiť aj v konaniach, v ktorých je správny súd povinný rozhodnúť v lehotách počítaných na dni.

12. Lehota uvedená v ust. § 108 ods. 2 SSP je lehotou poriadkovou a jej nedodržanie nemá samo o sebe za následok vadu v konaní. Ak však takáto lehota dodržaná nebola, nejde o vadu konania len za predpokladu, že dotknutý účastník sa nedomáha dodržania tejto lehoty na prípravu na pojednávanie. Ak účastník vyhlási, že zostatok uvedenej lehoty mu nepostačuje na prípravu pojednávania a požiada o odročenie pojednávania, súd pojednávanie odročí, pretože ide o dôležitý dôvod podľa § 115 SSP.

13. V prejednávacom prípade bol žalobca predvolaný na pojednávanie na deň 22.11.2019 (piatok), pričom predvolanie na pojednávanie si preukázateľne prevzal dňa 04.11.2019. Po tom, čo krajský súd zistil rozpor medzi určeným dňom (v týždni) pojednávania s rozvrhom práce Krajského súdu v Košiciach na rok 2019 a rozvrhom práce senátu 6S na rok 2019, súd zmenil termín pojednávania na deň 21.11.2019 (štvrtok), t. j. o deň skôr, ako bol pôvodný deň pojednávania, pričom žalobca si predvolanie na pojednávanie prevzal dňa 13.11.2019, po tom ako zásielka bola uložená na pošte za účelom doručenia dňa 30.10.2019, takže žalobca mal na prípravu pojednávania dobu 16 dní, počítanú od 04.11.2019 a od 13.11.2019 dobu 7 dní.

14. Žalobca až dňa 20.11.2019 doručil súdu žiadosť o odročenie pojednávania, nariadené na deň 21.11.2019 o 09:30 hod., a to z rodinných a zdravotných dôvodov manželky a syna, o ktorého sa stará a navrhol, aby súd určil iný termín pojednávania. Žiaden dôkaz však žalobca o svojom tvrdenom dôležitom dôvode v zmysle ust. § 115 SSP na odročenie pojednávania k svojej žiadosti nepripojil a preto súd nemal možnosť overiť si toto tvrdenie. Súd preto vyhodnotil žiadosť žalobcu o odročenie pojednávania z rodinných a zdravotných dôvodov manželky a syna, o ktorého sa stará, ako pred súdom žalobcom nepreukázaný dôležitý dôvod a preto ako nedôvodný, pretože je vecou súdu, aký dôvod bude považovať ako dostatočne dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, aj keď nepochybné

sem patrí zdravotný dôvod, ale takýto dôležitý dôvod musel by byť súdu preukázaný a v prípade žalobcu nebol.

15. Z uvedených dôvodov súd nevyhovel návrhu žalobcu o odročenie pojednávania a o určenie iného termínu pojednávania a vec žalobcu vzhľadom aj na skutočnosť, že nešlo o zložitý prípad a žalobcovi podľa názoru súdu postačovala na prípravu na pojednávanie aj kratšia ako 10 dňová lehota, vec žalobcu prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalobcu, ako aj v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neúčast' na pojednávaní riadne ospravedlnil a nežiadal o odročenie pojednávania a súhlasil s rozhodnutím veci v jeho neprítomnosti.

16. Súd nemohol podľa ust. § 183 ods. 4 CSP za použitia ust. § 25 SSP bezodkladne upovedomiť žalobcu, ktorý odročenie pojednávania navrhol, pretože žalobca si nesplnil povinnosť v zmysle ust. § 183 ods. 4 SSP, keďže neuviedol súdu svoje telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú by súd mohol upovedomiť žalobcu o rozhodnutí súdu o jeho návrhu na odročenie pojednávania.

17. Z uvedených dôvodov súd vec žalobcu prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov konania.

18. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 167 ods. 1 SSP tak, že právo na ich úplnú náhradu nepriznal žalobcovi, ktorý bol v konaní neúspešný a keďže žalovaný si právo na náhradu trov konania neuplatnil, súd vo výroku rozsudku vyriekol, že účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznáva.

II.

Argumentácia účastníkov v kasačnom konaní

19. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca (sťažovateľ) včas kasačnú sťažnosť. Uviedol, že nesprávnym procesným postupom súd mu znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zopakoval chronológiu oznámení o vytýčení a odročení pojednávania, ako aj dôvod, pre ktorý žiadal pojednávanie odročiť. Napádal, že súd nedodrжал zákonnú 10-dňovú lehotu na prípravu, spochybnil záver súdu, že nešlo o zložitú vec (s odvolaním na iný prípad riešený súdom pod sp. zn.: 7S/189/2018, ktorý uviedol na porovnanie tvrdiac, že tu aj súd uviedol, že ide o zložitý prípad a teda aj jeho prípad mal byť takto vyhodnotený). Zotrval na závere, že dôvod, pre ktorý žiadal pojednávanie odročiť (ochorenie rodinných príslušníkov) je závažným dôvodom.

20. Ďalej uviedol, že vzhľadom na svoju sociálnu situáciu nemá elektronickú adresu a dodal, že žalovaný vôbec nechodí na pojednávania a súd to sústavne toleruje. Poukazuje v tejto súvislosti na zásadu rovnosti pred zákonom.

21. Rozsudok napadol aj z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP (nesprávne právne posúdenie veci). Poukázal na rozhodnutie žalovaného, o ktorom správny súd rozhodol rozsudkom sp.zn.: 6S/64/2018 z 31. októbra 2019, ktorý je od napadnutého rozsudku diametrálne odlišný, hoci ide o totožnú vec. V tejto súvislosti poukazuje aj na kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP (odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu).

22. Žiadal, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec na nové konanie a žiadal náhradu trov celého konania.

23. Ku kasačnej sťažnosti sa podaním zo dňa 24. februára 2020 vyjadril žalovaný. Kasačná sťažnosť podľa neho neobsahuje žiadne dôvody, ku ktorým by mal potrebu sa vyjadriť, s rozsudkom správneho súdu sa stotožnil a navrhol ho potvrdiť.

24. Na uvedené podanie reagoval žalobca vyjadrením zo dňa 2. júna 2020 a zotrval na svojich doterajších tvrdeniach.

III.

Posúdenie kasačného súdu

25. Dňa 1. januára 2021 nadobudla účinnosť novela Ústavy Slovenskej republiky, ústavný zákon č. 422/2020 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). K 1. augustu 2021 prevzal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú agendu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v správnom súdnictve, vrátane prerokúvanej veci (čl. 154g ods. 4, 5 a 6 Ústavy v spojení s § 101e ods. 1 a 2 a § 8a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 bola prerokúvaná vec pridelená náhodným výberom na rozhodnutie senátu 3S a bola v kasačnom konaní vedená pod pôvodnou spisovou značkou.

26. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP, § 441 SSP a § 453 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

27. Kasačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi správneho súdu a považuje ich za riadne a správne odôvodnené.

28. Pokiaľ ide o namietané nedodržanie 10-dňovej lehoty na prípravu na pojednávanie, kasačný súd poukazuje na znenie § 108 ods. 2 SSP cit:

„Predvolanie sa musí predvolaným osobám doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej desať dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Táto lehota môže byť so súhlasom účastníkov konania skrátená. Kratšiu lehotu na prípravu možno určiť aj v konaniach, v ktorých je správny súd povinný rozhodnúť v lehotách počítaných na dni.“

29. Kasačný súd má za to, že SSP v predmetnom ustanovení zakotvuje pre účastníkov konania lehotu 10 dní na prípravu pojednávania, avšak túto nemožno vnímať tak, že pokiaľ by v danom konaní nebola dodržaná, ide o vadu, na ktorú by sa malo prihliadať bez zohľadnenia konkrétnych okolností prípadu a z úradnej povinnosti.

30. V posudzovanom prípade bol sťažovateľ pôvodne predvolaný na pojednávanie na deň 22.11.2019, predvolanie si prevzal dňa 04.11.2019, t. j. mal na prípravu pojednávania dobu 16 dní. Po odročení pojednávania na deň 21.11.2019 si sťažovateľ oznámenie o novom termíne prevzal dňa 13.11.2019, takže od tohto momentu mal na prípravu lehotu 7 dní. Stanovenie lehôt nemožno vnímať izolovane, keďže žalobca mal v zásade vedomosť o tom, že súd bude v tejto veci pojednávať už od 04.11.2019 a mal možnosť pripravovať sa. Na základe oznámenia, ktoré mu bolo doručené 13.11.2019 sa dozvedel, že pôvodne stanovená lehota 16 dní sa mu „skráti“ o 1 deň. Zároveň, sťažovateľovi nič nebránilo, pokiaľ takto stanovenú lehotu nepovažoval za dostatočnú, aby súd o jej predĺžení požiadal. V tomto prípade však zo spisového materiálu takáto žiadosť ani výhrada sťažovateľa nevyplýva, podaním zo dňa 19. novembra 2019, doručeným súdu 20. novembra 2019, sťažovateľ len žiadal pojednávanie odročiť z dôvodu rodinných a zdravotných dôvodov a syna (bez bližšej konkretizácie). Nedodržanie lehoty napadol sťažovateľ až v kasačnej sťažnosti.

31. Pokiaľ ide o námietku, že ochorenie rodinných príslušníkov je závažným dôvodom na odročenie pojednávania, z rozsudku správneho súdu je zrejmé, že toto ani správny súd nespochybnil. Uviedol však, že nepostačuje len samotné tvrdenie tohto dôvodu, ale treba ho aj relevantne predložiť. S týmto

záverom sa kasačný súd stotožňuje a dodáva, že ani v kasačnej sťažnosti, ani počas konania na kasačnom súde sťažovateľ svoje tvrdenie nepodložil.

32. Po posúdení vyššie uvedených okolností vo vzájomných súvislostiach kasačný súd uzatvára, že procesným postupom správneho súdu nebolo sťažovateľovi znemožnené, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva.

33. Pokiaľ ide o sťažnostný dôvod, spočívajúci v inom posúdení veci, ako tomu bolo v rozsudku správneho súdu č.k. 6S/64/2018 - 39 z 31. októbra 2019, ku ktorému sa vzťahuje rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 6Sžk/16/2020 z 25. novembra 2020, kasačný súd si je vedomý nejednotnosti v posudzovaní otázky aplikácie § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci. Z tohto dôvodu bola táto otázka predmetom rozhodovania veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu v konaní sp.zn.: 1 Vs/2021, z ktorého kasačný súd cituje:

„14. Predkladajúci senát identifikoval, že z rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 4/2018 z 25. októbra 2018, sp. zn. 6 Sžk 20/2020 z 10. septembra 2020 a sp. zn. 4 Sžk 4/2020 zo 4. novembra 2020 (ďalej aj ako „odlišné rozhodnutia“ alebo „konkurujúce rozhodnutia“) vyplýva v podstate záver, že žalovaný je povinný pri posudzovaní žiadosti o poskytnutie právnej pomoci podanej podľa § 10 zákona č. 327/2005 Z. z. posudzovať túto aj z hľadísk uvedených v § 5b ods. 6 daného zákona, teda či tu nie sú dôvody na úhradu peňažných prostriedkov na účely poskytnutie právnej pomoci osobám, ktoré inak nespĺňajú podmienky na poskytovanie tejto pomoci podľa citovaného zákona [8 Sžo 4/2018; 6 Sžk 20/2020, bod 22; 4 Sžk 4/2020], a odôvodniť, prečo toto ustanovenie nepoužil a to aj bez toho, aby sa takého postupu žiadateľ domáhal [8 Sžo 4/2018], pričom uvedená povinnosť skúmania podmienok podľa § 5b ods. 6 citovaného zákona sa vzťahuje aj na správny súd [6 Sžk 20/2020, bod 20].

52. Veľký senát z dôvodu potreby komplexného posúdenia nastolenej aplikácie ustanovenia § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. považuje za potrebné vyjadriť sa k žiadanému postupu žalovaného v situácii, keď žiadateľ v samotnej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci uvedie, že sa domáha aj postupu podľa § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. V takomto prípade, pokiaľ žalovaný nebude považovať danú vec za vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, v odôvodnení svojho rozhodnutia uvedie dôvody, ktoré boli relevantné pre prijatie daného záveru a predmetnú žiadosť riaditeľovi Centra právnej pomoci predkladať nebude.

53. Na strane druhej, žalovaný bude predkladať žiadosť riaditeľovi na rozhodnutie, pokiaľ na základe vlastného uváženia (správna úvaha) dospeje k záveru, že v prípade žiadateľa, ktorý nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. z prostriedkov centra, ide vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti. Na predloženie veci riaditeľovi teda nebude relevantnou skutočnosť, či sa žiadateľ v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci domáha alebo nedomáha aplikácie ustanovenia § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. Následne o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci rozhodne riaditeľ po predchádzajúcom stanovisku rady. Rozhodnutie riaditeľa bude mať povahu skôr vydaného rozhodnutia podľa § 27 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, ktoré nie je samostatne spôsobilým predmetnom súdneho prieskumu. Toto rozhodnutie však bude, na základe návrhu žalobcu podľa ustanovenia § 191 ods. 3 písm. b) Správneho súdneho poriadku, preskúmateľné v spojení s meritórnym rozhodnutím vo veci žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, práve podľa už uvedeného ustanovenia § 27 ods. 1 SSP, nakoľko bolo pre vydanie negatívneho meritórneho rozhodnutia žalovaného vo veci záväzné.

54. Veľký senát v súvislosti s rozhodnutiami, od ktorých deklaruje odklon považuje za potrebné tiež uviesť, že senáty (6S a 4S kasačného súdu) posudzovali aplikáciu ustanovenia § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. až na základe uplatnenej sťažnostnej námietky, ktorá však má v pohľadu ustanovenia § 441 Správneho súdneho poriadku jednoznačnú povahu novoty, nakoľko nebola uplatnená v správnej žalobe pred krajským súdom. V tejto súvislosti veľký senát zdôrazňuje, že ustanovenie § 441 Správneho súdneho poriadku neumožňuje v kasačnej sťažnosti uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy, okrem tých, ktoré majú preukázať prípustnosť a včasnosť podanej kasačnej sťažnosti, čo sa však nevzťahuje na daný prípad. Navyiac veľký senát súhlasí s predkladajúcim senátom, že z odôvodnení

týchto rozhodnutí nie je zrejmý dôvod, prečo dané senáty prihliadli na uvedenú sťažnostnú námietku. Len na doplnenie, veľký senát mal z odôvodnenia rozhodnutia sp. zn. 8Sžo/4/2018 dokonca preukázané, že navrhovateľ (išlo o konanie podľa tretej hlavy OSP) danú námietku nevzniesol ani v podanom opravnom prostriedku a ani následne v podanom odvolaní (OSP), pričom absencia postupu podľa § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. bola práve dôvodom zmeny napadnutého rozsudku v podobe zrušenia rozhodnutia žalovaného (v tom čase odporcu) a vrátenia mu veci na ďalšie konanie aj spolu so záverom, že aplikáciu ustanovenia § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. má rovnako ex offio skúmať aj správny súd. S uvedeným záverom sa veľký senát nestotožňuje majúc za to, že vo veci, o ktorú v danom prípade ide, je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi správnej žaloby (§ 134 ods. 1 SSP).

55. Pochopiteľne nie je vylúčené, že nastane situácia, že žiadateľ v rámci žiadosti nebude požadovať pre prípad nesplnenia zákonných podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, postup podľa § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. a absenciu postupu podľa § 5b ods. 6 citovaného zákona namietne až v správnej žalobe. Pri posudzovaní dôvodnosti takejto správnej žaloby, bude namieste prezumovať, že „mlčanie“ žalovaného v odôvodnení rozhodnutia ohľadom (ne)aplikácie § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. znamená, že tento postup neuplatnil, nakoľko vo veci neidentifikoval dôvody hodné osobitného zreteľa, čo súčasne ale znamená, že otázkou aplikácie ustanovenia § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. sa zaoberal a nepovažoval ju za dôvodnú. Správny súd následne v rozsahu uplatnených žalobných bodov vyhodnotí povahu veci, ktorej sa predmetná žiadosť týka s tým, že pokiaľ bude mať za to, že by predmetná žiadosť mala byť práve z dôvodu jej podstaty posudzovaná aj podľa § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z., zruší rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie, v rámci ktorého žalovaný predloží žiadosť riaditeľovi na rozhodnutie podľa § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. Tento postup správneho súdu však nemôže byť pravidlom, ale vždy bude závisieť od okolností konkrétneho prípadu, jeho závažnosti a dôležitosti, na ktoré správny súd poukáže v odôvodnení svojho rozhodnutia. Uvedený záver môže evokovať rozpor s prijatým záverom veľkého senátu, ktorý uviedol v bode 49, avšak nie je tomu tak. Veľký senát v tejto súvislosti opakuje, že žalovaný nie je povinný zdôvodňovať prečo neaplikoval ustanovenie § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z., pokiaľ to žiadateľ výslovne neuvádza vo svojej žiadosti. V takomto prípade bude ale zároveň platiť, že aplikáciu ustanovenia § 5b ods. 6 citovaného zákona nepovažoval za dôvodnú.

56. Nad rámec uvedenej veci veľký senát ešte dáva do pozornosti možnosť využitia tzv. predbežnej konzultácie podľa § 9 zákona č. 327/2005 Z. z., v rámci ktorej sú žiadateľovi vysvetlené podmienky uplatnenia nároku na poskytnutie právnej pomoci.

57. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností veľký senát na nastolenú otázku predkladajúceho senátu odpovedá nasledovne:

Centrum právnej pomoci nie je povinné preskúmať mu predloženú žiadosť o poskytnutie právnej pomoci aj v zmysle § 5b ods. 6 zák. č. 327/2005 Z. z., na základe ktorého by mohol riaditeľ po predchádzajúcom stanovisku rady rozhodnúť o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci žiadateľovi, ktorý nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona z prostriedkov Centra právnej pomoci, pokiaľ ide o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, ak to žalobca v žiadosti výslovne neuvádza.“

34. Kasačný súd uzatvára, že predmetným rozhodnutím veľkého senátu došlo k vyriešeniu otázky nejednotnosti rozhodovania, na čo poukazoval aj sťažovateľ. Kasačný súd v zmysle uvedeného právneho názoru preskúmal, či sa sťažovateľ v administratívnom konaní alebo konaní pred správnym súdom domáhal postupu podľa § 5b ods. 6 zákona o poskytovaní právnej pomoci a zistil, že tomu tak nebolo. Ani tu preto nie je daný dôvod na zrušenie rozsudku správneho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie.

IV. Záver

34. Kasačný súd konštatuje, že správny súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými pre vec zásadnými námietkami účastníka konania, svoje závery formuloval zrozumiteľne a presvedčivo, pričom sťažovateľ v kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by

spochybnil vecnú správnosť rozsudku správneho súdu ani jeho procesný postup. Kasačný súd preto dospel preto k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietnuť.

35. O trovách konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania z dôvodu neúspechu v konaní. Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže to nemožno spravodlivo požadovať a v súvislosti s kasačným konaním žalovanému orgánu verejnej správy ani trovy nevznikli (§ 467 ods. 1 v spojení s § 168 SSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.